

Marian Kowalski

MEDAL UPAMIĘTNIAJĄCY 300 ROCZNICĘ
WYZWOLENIA PRZEZ JANA III SOBIESKIEGO
MIASTA SZÉCSÉNY NA WĘGRZECH
(Komunikat)

W 1983 r. uroczycie obchodziliśmy trzechsetną rocznicę odsieczy wiedeńskiej - wielkiego zwycięstwa oręża polskiego i armii sprzymierzonych nad potęgą turecką.

Obchody jubileuszowe z udziałem władz państwowych i kościelnych rozpoczęły się 11 września w Krakowie. Na Zamku Wawelskim wciągnięto biało-czerwoną flagę państwową oraz chorągiew królewską, a dzwon Zygmunta zabrzmiał swym głębokim i doniosłym głosem. Żołnierze Wojska Polskiego zaciągnęli wartę honorową przy sarkofagu króla Jana III Sobieskiego w katedrze wawelskiej. We wnętrzach zamkowych otwarto wspaniałą wystawę "Odsiecz wiedeńska 1683", największą w Polsce ekspozycję poświęconą bitwie.

Trzechsetną rocznicę bitwy obchodzono w całym kraju. Ukazało się szereg medali, opracowań w postaci druków zwartych i ulotnych, znaczków, monet itp. Liczne muzea i zbiory zorganizowały okolicznościowe wystawy, z których dwie, "Rzeczpospolita w dobie Jana III" w Zamku Królewskim w Warszawie oraz ekspozycja w pałacu w Wilanowie, poświęcona sławie i chwale króla-zwycięzcy, znakomicie uzupełniły wystawę wawelską.

Rocznicę pogromu Turków pod Wiedniem uczczono w wielu krajach, zwłaszcza zaś w Austrii, ale medale z tej okazji wybiły tylko nieliczne. Do nich należy zaliczyć

przede wszystkim Węgry, obchodzące 300-lecie wyzwolenia z wieloletniej niewoli tureckiej, które nastąpiło w wyniku trzech wielkich zwycięstw odniesionych przez Jana III pod Wiedniem, Parkanami i Ostrzyhomiem.

Medal wybiło miasto Szécsény, położone na północnych rubieżach kraju, w województwie Nógrád, tuż przy granicy z Czechosłowacją, które trzechsetlecie swego wyzwolenia obchodziło 10 listopada 1983 r. Szécsény od 1544 do 1593 r. z krótkimi przerwami znajdowało się pod panowaniem tureckim. Znajdujący się tam warowny zamek królewski, otoczony obronnymi murami, w XVII w. wielokrotnie zajmowany był bądź przez Turków, bądź Habsburgów. I dopiero od 10 listopada 1683 wyzwolone miasto mogło stanąć o sobie i rozwijać się bez ingerencji zaborców.

W dowód wdzięczności dla swego wyzwoliciela, króla polskiego Jana III, oraz dla upamiętnienia tego historycznego wydarzenia miasto wydało medal z popiersiem władcy, stosownym napisem i datą.

O p i s m e d a l u

Av.: Popiersie króla w zbroi i narzuconej delii spiętej zaponą, zwrócone 3/4 w prawo. W górze przedzielony napis: SOBIESKI JÁNOS / LENGYEL KIRÁLY

Rv.: Zarys obwarowań miejskich, wewnątrz których widoki budowli obronnych. W otoku napis: SZÉCSÉNY VISSZAFOGLÁSA EMLÉKÉRE .. 1683 - 1983 ..

Medal niesygnowany, bity w stopie białego metalu, oksydowany na kolor szarostalowy, \varnothing 42,5 mm, rant gładki.

Medal nabyty we wrześniu 1983 r. na Węgrzech zakupiło ode mnie Muzeum w Wilanowie, w którego zbiorach znajduje się obecnie.

1. Medal wybity przez miasto Szécsény z okazji 300-lecia wyzwolenia. Awers.
Fot. B. Seredyńska.

2. Rewers medalu.
Fot. B. Seredyńska.